

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudkyň JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobkyně:

Advokátní kancelář Nespala s.r.o.
sídlem Vyšehradská 21, Praha 2
zastoupený advokátem Mgr. Tomášem Ourodou
sídlem U studánky 349/30, Praha 7

proti

žalovanému:

Finanční arbitř
sídlem Legerova 1581/69, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2017, evid. č. FA/21097/2017,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2017, evid. č. FA/21097/2017, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2017, evid. č. FA/11433/2017, o odmítnutí žádosti žalobce o poskytnutí informací.
2. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaného byla podle § 15 odst. 1 a § 11 odst. 4 písm. b) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“) odmítnuta žádost žalobce ze dne

29. 6. 2017 o poskytnutí informace, kterou se žalobce domáhal zaslání kopií protokolů žalovaného o ústních jednáních s institucí Česká pojišťovna a. s., které žalovaný vyhotovil od 1. 6. 2014 do doby podání žádosti v již ukončených řízeních (dále jen „Instituce“). Žádost žalobce byla odmítnuta z důvodu, že žalovaný, shodně jako soud, nemůže poskytovat informace o své rozhodovací činnosti. Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti podal žalobce odvolání, o kterém bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím.

II. Rozhodnutí žalovaného (napadené rozhodnutí)

3. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že v rámci své pravomoci k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“) je v postavení povinného subjektu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, na kterého dopadá povinnost poskytovat informace vztahující se k jeho působnosti. Žalovaný uvedl, že způsob, rozsah a obsah poskytování informací týkajících se řízení, která jsou před ním vedena, jsou vyjádřené v ustanovení § 21 zákona o finančním arbitrovi, majícího povahu speciální právní úpravy. Samotné právo na informace je jednak ústavně garantováno Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“), jednak konkretizováno zákonem o svobodném přístupu k informacím, který obsahuje řadu výjimek, kdy povinné subjekty žádosti o poskytnutí informace nevyhoví. Mezi výjimky spadá i povinnost soudů neposkytovat informace vztahující se k jejich rozhodovací činnosti s výjimkou rozsudků, a to podle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím.
4. Žalovaný reagoval na námitku žalobce, že se uvedená výjimka nevztahuje na jiné orgány než na soudy, tak, že žalobce nedbal skutečnosti, že institut finančního arbitra vznikl až s účinností od 1. 1. 2003, tj. 3 roky po účinnosti zákona o svobodném přístupu k informacím. Zdůraznil, že v době nabytí účinnosti zákona o svobodném přístupu k informacím nemohl zákonodárce předvídat existenci nezávislého orgánu mimosoudního řešení sporů, kterým finanční arbitr nepochybně je. S ohledem na povahu žalovaného se nelze omezit na jeho formální označení a postavení v systému dělby moci, ale je nutné posoudit i materiální znaky jeho činnosti v kontextu zákona o finančním arbitrovi, a dále zkoumat podobnost se řízením soudním. Žalovaný předložil bohatou judikaturu Ústavního soudu zabývající se výkladem práva se zaměřením na vyloučení aplikace práva bez ohledu na účel právní normy a na povinnost obecného soudu odchýlit se od doslovného znění, vyžaduje-li to účel zákona nebo systematická souvislost [srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 6. 2006 sp. zn. I. ÚS 50/03 či usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2007 sp. zn. Pl. ÚS 92/06 (všechna rozhodnutí jsou dostupná na www.nalus.usoud.cz)].
5. Podle žalovaného může být jedině správný ten výklad § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, který spočívá v omezení možnosti, aby kdokoli nahlížel do spisů o soukromoprávních sporech účastníků řízení vedených před finančním arbitrem, čímž by došlo k nadřazení práva veřejnosti na informace nad právy účastníků řízení. Zveřejnění informace o ukončených řízeních by mohlo představovat zásah do práv a svobod účastníků dosud vedených řízení, případně ohrožení citlivých údajů o pojistných smlouvách Instituce či postupu při vyjednávání smíru s navrhovateli, což by mohlo být prostředkem k ovlivnění probíhajících řízení.

6. Žalovaný rovněž odmítl argumentaci žalobce ustanovením § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím a § 38 odst. 2 zákona č. 500/2004, správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) o nahlížení do spisu, když se žalobce domáhal poskytnutí informací na základě zákona o svobodném přístupu k informacím a podle tohoto zákona žalovaný postupoval, nadto institut nahlížení do spisu slouží k získání informací o řízení za splnění podmínek § 38 odst. 2 správního řádu.

III. Žaloba

7. Žalobce v podané žalobě brojil proti aplikaci ust. § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím s tím, že toto ustanovení se vztahuje pouze na rozhodovací činnost soudů, a s ohledem na skutečnost, že představuje výjimku z ústavně garantovaného práva na informace, jej nelze vykládat extenzivně. Pokud by se výjimka vztahovala i na rozhodovací činnost finančního arbitra jako povinného subjektu, nepochybně by to zákonodárce výslovně uvedl. Zpochybnil tak vyjádření žalovaného, že s ohledem na časovou souslednost přijatých zákonů nemohl zákonodárce předvídat vznik orgánu mimosoudního řešení sporů, jako je finanční arbitr. Současně dodal, že pokud by zákonodárce zamýšlel rozšířit působnost ustanovení i na rozhodovací činnost jiných institucí než soudů, pak by konkrétně toto ustanovení v souladu s nově přijatým zákonem o finančním arbitrovi novelizoval. Zákonodárce tak dodatečně neučinil, ačkoliv za účinnosti zákona o finančním arbitrovi bylo předmětné ustanovení novelizováno dvakrát. Nadto žalovaný uvedl, že výjimka formulovaná v § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím nedopadá na rozhodčí řízení upravené zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“).
8. Žalobce dále namítal, že žalovaný porušil princip rovného procesního postavení účastníků, neboť odmítl poskytnout informaci, kterou Instituce obdržela již v řadě řízení, ovšem žalobce, který je nyní v postavení účastníka řízení vedeného proti Instituci tuto informaci k dispozici nemá. Žalovaný informoval Instituci v řadě řízení o svém právním názoru na spory, shodné s řízením, které proti Instituci vede žalobce, rovněž o vadách pojistných smluv, které v řízení detekoval, proto je Instituci známo, jakým způsobem žalovaný vede své úvahy, jak předběžně posoudil sporné pojistné smlouvy. Instituce tak díky znalosti právního názoru žalovaného může tuto znalost využívat při taktice procesního vedení sporu a při formulaci navrhovaných smírů s navrhovateli, tedy i se žalobcem. Žalobce se proto v porovnání s Institucí cítí být značně znevýhodněn. Poskytnutí informací nebrání obava z úniku citlivých informací, když dle zákona je dána možnost postupu podle § 12 zákona.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě uvedl, že v souladu s § 1 odst. 1 ve spojení s § 5 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje nezávisle a nestranně jako orgán veřejné moci o sporech taxativně vymezených, které jinak spadají do pravomoci soudů. Současně odkázal na důvodovou zprávu téhož zákona, vycházející z práva Evropské unie, podle které je zřízení instituce finančního arbitra je vedeno potřebou zpřístupnit právo na soudní ochranu osobám se základním právním povědomím, tj. spotřebitelům. S ohledem na specifickou povahu žalovaného jsou proto na jeho rozhodovací činnost kladeny obdobné

požadavky jako na soud, což doložil i příslušnou judikaturou (rozhodnutí NSS ze dne 19. 4. 2007, sp. zn. 2 Afs 176/2006, všechna rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).

10. Žalovaný je podle § 22 zákona o finančním arbitrovi vázán mlčenlivostí, kterou částečně prolamuje ustanovení o obecné informační povinnosti (§ 21 téhož zákona), upravující postup žalovaného v souvislosti s poskytováním informací. Žalovaný připomenul, že důvodem pro odepření informace nebyla povinnost zachovávat mlčenlivost ohledně zjištěných skutečností, ale má za to, že na něj nelze nahlížet jako na jiné správní orgány.
11. V reakci na tvrzení žalobce, že se výjimka uvedená v § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím na žalovaného nevztahuje, žalovaný odkázal na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2012, sp. zn. 6 Ca 114/2009 – 52, podle kterého se naopak uplatní v závislosti na povaze informace, nikoliv na typu subjektu, který touto informací disponuje, neboť předmětem ochrany zákona o svobodném přístupu k informacím jsou pouze poskytované informace. Žalovaný tudíž dovodil, že nemusí jít toliko o informace ohledně jiného rozhodujícího subjektu, ale je oprávněn odmítnout poskytnutí informací přímo o jeho rozhodovací činnosti.
12. Žalovaný dále nesouhlasí s vyloučením aplikace předmětného ustanovení na rozhodovací činnost žalovaného, když v tomto směru užití analogie k § 11 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím připustil Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 31. 8. 2016, sp. zn. 2 As 126/2016 – 32, ve kterém uvedl jako předpoklad přípustnosti analogie náležité odůvodnění uvedených výluk, srovnání povah řízení, apod. Žalovaný má za to, že předpoklady pro použití analogie opřel v prvostupňovém rozhodnutí i v napadeném rozhodnutí o důkladné odůvodnění, proč výjimku dle § 11 odst. 4 písm. b) lze vztáhnout i na rozhodovací činnost žalovaného.
13. K argumentaci o podobném postavení žalovaného a soudu poukázal na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 11/04, ve kterém Ústavní soud připustil jiný výklad pojmu „soud“, když uvedl, že z hlediska práva na spravedlivý proces není žádoucí, aby byl posuzovaný orgán začleněn do soustavy obecných soudů, ovšem při rozhodování musí naplnit podmínku nezávislosti a nestrannosti.
14. Žalovaný dále nesouhlasí s námitkou žalobce, že předmětné ustanovení definitivně nedopadá na rozhodčí řízení ve smyslu zákona o rozhodčím řízení, tedy zákona platného v době přijetí a účinnosti zákona o svobodném přístupu k informacím. Současně odkázal na odbornou literaturu FUREK Adam a kol. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. V Praze: C. H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-273-1, str. 544 – 545, ve které uvedený kolektiv autorů nevykládá, aby se daná výjimka z obecné informační povinnosti aplikovala na rozhodčí řízení. I kdyby tomu tak nebylo, řízení před žalovaným je veřejnoprávního typu, a proto nelze dovodit podobnost obou institutů, na které by dopadaly stejné výjimky (BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář*. 2 vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-342-7, str. 59). Žalovaný v tomto směru přdestřel rozdíly mezi postavením finančního arbitra a rozhodce.
15. K povaze protokolů z ústních jednání se žalovaný vyjádřil v tom smyslu, že se tímto úkonem vyjadřuje k předmětu řízení, tj. informuje o možném právním posouzení sporu a

skutkových zjištěních. Úkon má povahu nástroje, na základě kterého mohou strany zvážit vhodnost uzavření smíru, o jehož dosažení žalovaný usiluje (srov. § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi). Dále poukázal na rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2012, sp. zn. 30 A 66/2011, který za rozhodovací činnost ve smyslu § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím považuje i postup soudu ke zjištění skutkového stavu věci a jeho právního posouzení.

16. Žalovaný uvedl, že k odmítnutí poskytnutí informace, kterou žalovaný považuje za součást rozhodovací činnosti, jej vedla skutečnost, že ačkoliv žalobce požadoval protokoly o ústních jednáních v již ukončených řízeních, s ohledem na jejich přílišnou konkrétnost je nelze poskytnout tak, aby nedošlo k ovlivnění dosud probíhajících řízení vedených mezi spotřebiteli a Institucí. S ohledem na soukromoprávní povahu sporů nelze dovodit veřejným zájem na zveřejňování údajů o účastnících. K takovému ovlivnění by mohlo dojít kupříkladu zneužitím procesního chování Instituce v jiných řízeních ku prospěchu žalobce, a to znalostí o tom, jakým způsobem Instituce vede svou procesní obranu, jaké prostředky uplatňuje a jaké postupy žalovaný zvažuje ve vztahu např. k vadám smluv či postupům Instituce, aniž o tom žalovaný či soud dosud rozhodly. se k tomu žalovaný. Žalovaný připomněl, že rozhoduje typově o soukromoprávních sporech mezi navrhovatelem (spotřebitelem) a institucemi, u nichž nelze dovodit veřejný zájem, a proto zájem na ochraně práv účastníků již ukončených sporů a na nestrannosti rozhodování žalovaného převažuje nad zájmem žalobce na poskytnutí těchto protokolů.
17. K námitce žalobce, že odepřením zpřístupnění protokolů z ústního jednání byla ohrožena rovnost procesního postavení účastníků řízení a spravedlivý výsledek řízení, žalovaný uvedl, že předběžné právní názory, které jsou součástí protokolů z ústního jednání, sděluje pouze stranám sporu. Z žádosti žalobce ovšem nevyplývá, jakého konkrétního řízení by se informace měla týkat, a proto dovedl, že se jedná o řízení, ve kterém žalobce zastupuje navrhovatele. Žalovaný uvedl, že v okamžiku shromáždění podkladů je úkolem žalovaného posoudit, zda je účelné sdělit stranám předběžné právní posouzení za účelem uzavření smíru. Žalobci proto nemusí být předběžné právní posouzení v obdobných řízeních vůbec poskytnuto, pokud se uzavření smíru jeví nepravděpodobné.
18. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů.
20. Žaloba není důvodná.
21. V souzené věci se žalobce předmětnou žádostí domáhal poskytnutí informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím zasláním kopií protokolů finančního arbitra z ústních jednání s Institucí, a to v již ukončených řízeních v oblasti životního pojištění, tedy nikoliv rozhodnutí či informací o výsledcích řízení, obsahujících kompletní a konečný skutkový a právní náhled žalovaného na posouzení obdobných sporů, které žalobce v jiných věcech může vést, ale listin obsahujících v době jejich vyhotovení ještě skutkově a právně nezávaznou argumentaci v řízeních dosud neukončených.

22. Otázkou zákonnosti důvodu pro odmítnutí poskytnutí informace v této věci se tedy soud zabýval z hlediska ustavení a pravomoci žalovaného, řízení před finančním arbitrem a typu požadované informace. To konkrétně v mezích žalobních bodů, tj. zda byl žalovaný podle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím oprávněn odmítnout poskytnutí informace z vlastní rozhodovací činnosti, a zda takový postup byl na újmu procesních práv žalobce.
23. Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím jsou povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona zakotvenou povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.
24. Žalovaný je nepochybně státním orgánem a jako takový je v postavení povinného subjektu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Uvedenou skutečnost žádá z účastníků řízení nečiní předmětem sporu. Předmětem sporu není ani skutečnost, že žalovaný vystupuje jako orgán veřejné moci při rozhodování o sporech taxativně vymezených v § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, které jinak spadají do pravomoci soudů. Zákon také jednoznačně stanoví, že žalovaný je vázán povinností rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě, bez průtahů a na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními předpisy (§ 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi). Nadto se musí zdržet všeho, co by mohlo budít pochybnosti o jeho nepodjatosti ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi.
25. Sporné mezi účastníky je, zda se na žalovaného při rozhodování v soukromoprávních sporech vztahují některá ustanovení právních předpisů (zde výjimka z poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím) jako na soud.
26. Podle ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím povinné subjekty neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozsudků.
27. Žalobce se v souvislosti s § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím dovolává jazykového výkladu předmětného ustanovení, z něhož jednoznačně vyplývá, že zde stanovená výjimka z obecné informační povinnosti je vázána na rozhodovací činnost soudu, který jako orgán veřejné moci nezávisle a nestranně vykonává soudní moc. Pokud by se v daném případě vycházelo pouze ze striktního gramatického výkladu, pak by se s ohledem na povahu, postavení a formální označení žalovaného daná výjimka nepoužila. Nicméně je třeba zvažovat i smysl ustanovené výjimky, vycházející z povahy činnosti soudu jako orgánu nejen institucionálně ustaveného jako soud, ale i z hlavních a nejvýznamnějších atributů jeho rozhodovací činnosti, jimiž je nezávislost, nestrannost a nepodmíněný přístup ke zkoumání všech relevantních aspektů (skutkových a právních) rozhodované věci (srov. nález Ústavního soudu Pl. ÚS 11/04).
28. Je proto nutné přisvědčit argumentaci žalovaného, že nelze opomíjet účel výjimky z poskytování informací a povahu rozhodovací činnosti finančního arbitra a že se v okamžiku výkladu a aplikace právní normy nelze omezit na analýzu ustanovení pouze z jazykového hlediska. Žalovaný vycházel z rozhodovací činnosti Ústavního soudu, který se

nejednou zabýval otázkou ústavně konformního výkladu práva (srov. nálezn pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. 33/97 ze dne 17. 12. 1997 a nálezn ze dne 13. 6. 2006 sp. zn. I. ÚS 50/03). V souvislosti s otázkou výkladu právních norem lze dále odkázat na nálezn Ústavního soudu ze dne 13. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 529/09, ve kterém Ústavní soud dovodil, že „jazykový výklad slouží toliko k prvotnímu přiblížení se smyslu právní normy, je východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu. Při výkladu právní normy hrají nepominutelnou úlohu i další metody výkladu, zejména teologická výkladová metoda, neboť je způsobilá spolu s racionální argumentací vytvářet významný korektiv při zjišťování obsahu právní normy“. Jak uvedl žalovaný, shodný postup je třeba zvolit i při výkladu pojmu „soud“ (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 11/04).

29. Ústavně zakotvené právo na informace o činnosti státních orgánů a orgánů územní samosprávy [čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina)] lze za podmínek stanovených Listinou omezit zákonem (čl. 4 odst. 2 ve spojení s čl. 17 odst. 4 Listiny). Ustanovení zákona o svobodném přístupu k informacím konkretizuje závazky plynoucí z Listiny, když obsahem uvedeného zákona je vymezení postupu při žádosti o informace a vymezení povinnosti, které jsou povinné subjekty podrobeny. Součástí uvedeného zákona (§ 7 – 11) jsou dále výjimky z obecné informační povinnosti týkající se jejich působnosti, které odpovídají právu fyzické a právnické osoby tuto informaci požadovat. Výjimka zakotvená v § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím proto představuje omezení ústavně garantovaného práva (čl. 17 odst. 4 Listiny) za účelem ochrany práv a zájmů osob dotčených konkrétním soudním řízením. Účelem uvedené výjimky je jednak ochrana nezávislosti a nestrannosti soudu při rozhodování, jednak zajištění práva na spravedlivý proces (hlava V. Listiny) - zejména právo na rovné procesní postavení účastníků řízení.
30. K otázce řízení a povaze sporů před finančním arbitrem soud zmiňuje judikaturu správních soudů, která se již právní povahou arbitrem řešených věcí zabývala. Arbitr je ve vztahu ke stranám sporu nezávislým třetím subjektem s pravomocí k rozhodování sporů v soukromoprávních vztazích, tj. k rozhodování o subjektivních soukromých právech. Rozhodovací činností ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi tedy žalovaný poskytuje ochranu subjektivním soukromým právům, když rozhoduje o konkrétních soukromoprávních sporech, *které jinak spadají do pravomoci soudů* a na které se vztahuje výjimka z obecné informační povinnosti (§ 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím). Jednou z nutných podmínek pravomoci arbitra je, aby ve sporu, který má rozhodovat, byla dána pravomoc českého soudu ve věcech soukromého práva, tj. v nalézacím řízení podle občanského soudního řádu. I z hlediska procesních prostředků k zahájení řízení nelze povahu řízení před arbitrem považovat za odlišnou. Řízení před finančním arbitrem je fakultativní (není povinné, když navrhovatel má volbu, zda se návrhem na zahájení řízení obrátí na arbitra nebo na soud) a návrhové dle § 8 a 14 zákona o finančním arbitrovi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Afs 176/2006-96). Finanční arbitr v souladu s ustanovením § 12 odst. 1 téhož zákona musí rozhodovat nestranně a nezávisle za účelem vydání spravedlivého rozhodnutí. Při rozhodování o soukromoprávních sporech jsou na něj kladeny stejné požadavky jako na soud. Z tohoto důvodu je žádoucí, aby výjimka z obecné informační povinnosti zakotvená v § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím dopadala i na rozhodovací činnost žalovaného.

31. Na základě výše uvedeného proto městský soud v Praze dospěl k názoru, že ze strany žalovaného nedošlo k nepřístupnému extenzivnímu výkladu § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, když v napadeném rozhodnutí a v rozhodnutí jemu předcházejícím dostatečně odůvodnil povahu své rozhodovací činnosti podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a její obdobu s rozhodovací činností soudu, a tedy (ve smyslu výše zmíněné judikatury Ústavního soudu) odůvodnil i naplnění podmínky pro užití analogie při existenci nezamýšlené mezery v právní úpravě, kterou bylo nezbytné překlenout. Neobstojí ani argument žalobce, že zákonodárce s ohledem na časovou posloupnost zákonů předmětné ustanovení doposud nenovelizoval. Nečinností zákonodárce nelze odůvodnit skutečnost, že se předmětné ustanovení nevztahuje na jiné povinné subjekty než na soud. V takovém případě by došlo k aplikaci ustanovení v rozporu s jeho skutečným smyslem a účelem.
32. Nicméně, i přes uvedené, které znamená možnost aplikace výjimky z práva na informace dle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím na rozhodovací činnost arbitra, soud nemohl opominout nálezy Ústavního soudu Pl. ÚS 2/10 ze dne 30. 3. 2010, jímž byla zrušena část znění citovaného ustanovení, týkající se výjimky z tohoto ustanovení, dopadající původně na pravomocné rozsudky tak, že v důsledku tohoto nálezu bylo slovo „pravomocných“ z dikce tohoto ustanovení vypuštěno. Tento nálezy, z něhož ostatně vycházel i Městský soud v Praze v jiném rozsudku č. j. 11A 171/2017-25, soud v této souzené věci žalobce zmiňuje proto, že tento nálezy diskutoval aplikaci výjimky z hlediska nezbytnosti (naléhavé společenské potřeby) ochrany hodnot citovaných v čl. 17 odst. 4 Listiny a v čl. 10 odst. 2 Úmluvy, přičemž tak činil ve vztahu k rozsudkům soudů, tj. ke konečným výstupům soudního řízení.
33. V uvedeném nálezu Ústavní soud nastínil nezbytnost zvažovat omezení práva na informace v kontrastu s ostatními ústavními právy a hodnotami, kdy uvedl, že *nikoli každé omezení základního práva jednotlivce je protiústavní, kdy je třeba zvažovat, zda v konkrétním případě bude nebo nebude ochrana základního práva na informace převažovat nad ostatními citovanými hodnotami, tj. zda bude či nebude dána existence naléhavé společenské potřeby na omezení tohoto práva*. Vyslovil tezi, že případný střet práva na informace s jiným základním lidským právem je nutno vzhledem ke konkrétnímu případu posoudit, kterému z těchto práv v dané konkrétní věci má být dána přednost. Přestože Ústavní soud uvedené zvažoval ve vztahu k soudním rozsudkům, tedy i k rozsudkům v soukromých sporech, přičemž rozsudek je konečným výstupem soudního řízení, městský soud v této věci z rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 11A 171/2017-25 zaznamenal možnost úvahy, že by zásada proporcionality vztahující se k poskytování rozsudků mohla být zvažována i na případy informací typově vznikajících již v průběhu řízení před finančním arbitrem s ohledem na zkoumání konkrétní povahy informace – zde protokolů z ústních jednání, tak, jak judikoval jiný senát Městského soudu v Praze ve shora zmíněném rozsudku. Senát 11A Městského soudu v uvedené věci zrušil rozhodnutí žalovaného ve věci odmítnutí poskytnutí informace žalobkyni, která se jako advokátka, obdobně jako v této věci žalobce (advokát) domáhala poskytnutí protokolů z ústních jednání pro účely zjištění úvah žalovaného a postupu účastníků řízení před finančním arbitrem, nebo ve věci, v níž účastníkem řízení nebyla ani je nezastupovala. Zrušení rozhodnutí žalovaného bylo založeno na závěru o nezbytnosti zvážit dopad poskytnutí informací na konkrétní účastníky řízení s tím, že je třeba zkoumat obsah konkrétních protokolů, o jejichž vydání v té věci žalobkyně žádala.

34. Oproti uvedenému senát 9A Městského soudu v Praze v této věci neshledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí za účelem posouzení přiměřenosti užití výjimky dle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, tj. že by povaha informace a konkrétní okolnosti řízení před finančním arbitrem v této věci odůvodňovaly závěr, který přijal senát 11A ve shora uvedeném rozsudku.
35. Předně ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím opravňuje povinný subjekt toliko k odepření informací, které výslovně souvisí s rozhodovací činností soudu (zde finančního arbitra), přičemž žalobcem požadovaná informace takový charakter má. Za rozhodovací činnost ve smyslu ustanovení § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím lze zcela jistě považovat postup soudu (zde finančního arbitra) v řízení a jejich úkony směřující ke zjištění skutkového stavu věci a k jeho právnímu posouzení. V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 2/10 ze dne 30. 3. 2010 se Ústavní soud podrobně zabýval poskytováním pravomocných a nepravomocných rozsudků soudů. V souzené věci se však nejedná o poskytnutí rozhodnutí finančního arbitra, na které by s ohledem na přípustnou analogii ust. § 11 odst. 4 písm. b) zákona měl žalobce právo a současně by tento postup naplnil ústavní princip čl. 17 odst. 5 Listiny, že státní orgány jsou povinny „*přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti*“. Poskytnutí rozhodnutí žalovaným v ukončených věcech by ve spojení s požadavkem zákona na náležité odůvodnění správního rozhodnutí vedlo k dostatečnému naplnění základního práva žalobce na informace o rozhodovací činnosti a tím i k dostatečnému uspokojení jeho profesního zájmu. To daleko více účinně než protokoly z jednání, které mapují toliko zjištění, diskurs a předběžné úvahy o podstatě, případně směru ukončení sporu. Poskytnutí protokolů z jednání již v ukončených věcech tak oproti možnému poskytnutí informace ve formě konečného rozhodnutí ve stejné věci nemůže dle náhledu soudu splňovat Ústavním soudem naznačenou podmínku užití testu proporcionality i v případě aplikace ust. § 11 odst. 4 písm. b) zákona, spočívající v *naléhavé společenské potřebě*. Společenskou potřebu informací o rozhodovací činnosti odpovídající ústavní zásadě *přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti* více než průběh jednání naplňuje právo na poskytnutí rozhodnutí žalovaného v určité věci, zvláště, má-li takové rozhodnutí náležitě odůvodňovat skutkový i právní stav včetně skutečností vycházejících i z průběhu jednání, které je mají zachycovat. To odpovídá účelu zákona, jímž je kontrolovatelnost konání spravedlnosti jako hodnoty mnohem vyšší než jsou prostředky či taktika, jak této spravedlnosti dosáhnout.
36. Soud v případě požadovaných informací považoval za „okolnosti konkrétní věci“ ve smyslu shora citovaného nálezu Ústavního soudu povahu požadované informace. Tu nespatřuje v obsahu každého jednotlivého protokolu a potřebě jej zkoumat a anonymizovat, ale v typu požadovaného dokumentu a jeho procesní úloze v řízení před finančním arbitrem jako podkladového materiálu pro konečné rozhodnutí. V tomto směru žalovaný zcela zjevně odůvodnil úlohu těchto protokolů, když uvedl, že obsahují údaje o konkrétních účastnících řízení, o konkrétních pojistných smlouvách (případně jejich vadách), často obsahujících citlivé údaje a o postupu žalovaného při vyjednávání smíru se stranami sporu. Žalovaný odmítl zveřejnění těchto údajů sice obecně úvahou o nepřiměřeném zásahu do práv a svobod účastníků řízení, nicméně tato úvaha, je postačující, neboť odpovídá, jak bylo vyloženo výše, smyslu výjimky dle ust. § 11 odst. 4 písm. b) zákona v její úloze naplnit ústavní princip přiměřeného poskytování informací. Nad rámec uvedeného soud považuje za doplňující uvést, že nepřiměřenosti poskytnutí

požadované informace napovídá i neobvyklá skutečnost, že protokolů z jednání se domáhá osoba, která není účastníkem řízení, tyto účastníky řízení nezastupuje a ani jiným způsobem nedokládá *naléhavou společenskou* potřebu na získání takových informací. V souzené věci tedy soud neshledal žádnou skutečnost, která by bránila žalovanému respektovat výjimku z poskytování informací dle § 11 odst. 4 písm. b) zákona a tuto aplikovat.

37. Povinný subjekt je povinen vykonávat svou činnost pouze v mezích a způsoby stanovenými zákonem. Tuto povinnost žalovaný v mezích své působnosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím splnil. Městský soud se v této věci odlišil od názoru jiného senátu tohoto soudu proto, že dospěl k závěru, že již z výše kvalifikované povahy požadované informace ve spojení s celou dikcí ust. § 11 odst. 4 písm. b) zákona (tj. s přípustností informace o konečném výsledku sporu) nevyplývá, že by zájem žalobce jako třetí osoby na informování veřejnosti o průběhu jednání v soukromém sporu, který již byl ukončen, převažoval nad způsobem poskytování informací stanoveném v citovaném zákonném ustanovení a připuštěném článkem 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
38. S uvedeným souvisí i nedůvodnost námitky žalobce, že odmítnutím poskytnutí informace se žalobce ocitl v nerovném procesním postavení účastníků správního řízení. Žalobce netvrdí nerovnost v konkrétním řízení, a dopad této nerovnosti do jeho práv. Netvrdí, že byl účastníkem nebo zástupcem účastníků správních řízení, v němž byly pořízeny protokoly z jednání, které požaduje jako informaci, a i z jeho žádosti vyplývá, že tomu tak nebylo. Jeho námitka porušení principu rovného procesního postavení vzchází až z jiného řízení, v němž již má žalobci svědčit postavení účastníka. Porušení rovnosti na procesních právech tedy namítá ve vztahu ke svému sporu s Institucí s tím, že nemá povědomí o tom, jak žalovaný řízení s Institucí vede, přičemž Instituce tyto poznatky již má. Žalobce tak neodlišuje situaci, kdy jde o procesní postavení účastníků v určitém sporu v řízení před arbitrem, vyžadující rovné zacházení a rovné uplatňování procesních práv, od situace, kdy jeden z účastníků může být lépe připraven na budoucí spor z důvodu nabytých zkušeností z původních řízení a znalostí správní praxe. Posledně uvedené tak není otázkou procesní rovnosti v určitém konkrétním řízení a v oblasti práva na informace již vůbec nemůže být důvodem pro neužití výjimky dle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím.

VI. Závěr

39. Na základě výše uvedených důvodů proto Městský soud v Praze podle § 78 odst. 7 s.ř.s. podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.
40. Výrok o nákladech řízení je dán ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému v souvislosti s řízením u soudu náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 SŘS a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů

jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec, nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 30. ledna 2020

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu